

5

Sagutang Papel ng Pagkatuto sa Araling Panlipunan

Kuarter 3

Aralin

3

PAG-AARI NG PAMAHALAAN
HINDI IPINAGBIBILI

Sagutang Papel ng Pagkatuto sa Araling Panlipunan 5
Kuarter 3: Aralin 3 (Linggo 3)
TP 2025-2026

Ang kagamitang panturong ito ay eksklusibo sa mga gurong kalahok para paunang pagpapatupad o implementasyon ng MATATAG K-10 na kurikulum sa Taong-Panunurang 2025-2026. Layunin nitong mailahad ang nilalaman ng kurikulum, pamantayan, at mga kasanayang dapat malinang sa mga aralin. Ang anomang walang pahintulot na pagpapalathala, pamamahagi, pagmomodipika, at paggamit ay mahigpit na ipinagbabawal at may karampatang legal na katumbas na aksiyon.

Ang mga nahiram na nilalaman na kasama sa materyales na ito ay pag-aari ng mga may karapatang-sipi. Ginawa ang lahat upang malaman ang pinagmulan at makahingi ng permiso na magamit ang mga ito mula sa nagmamay-ari ng karapatang-sipi. Ang mga tagapaglathala at pangkat ng tagabuo ay walang anomang karapatan sa pagmamay-ari para sa mga ito.

Mga Tagabuo

Manunulat:

- Jayson P. Sollorano, Ed. D (Don Manuel Rivera Memorial Integrated National High School)

Tagasuri:

- Marivic M. Pimentel, Ph.D. (Philippine Normal University – Manila)

Mga Tagapamahala

Philippine Normal University
Research Institute for Teacher Quality
SiMERR National Research Centre

Ang bawat pag-iingat ay ginawa upang masigurado ang katiyakan ng mga impormasyong nakapaloob sa materyales na ito. Para sa mga katanungan o fidbak, maaaring sumulat o tumawag sa Tanggapan ng Direktor ng *Bureau of Learning Resources* sa mga numero ng telepono (02) 8634-1072 and 8631-6922 o mag-email sa blr.od@deped.gov.ph.

SAGUTANG PAPEL NG PAGKATUTO

Asignatura	Araling Panlipunan	Kuwartar	3
Bilang ng Aralin	3	Petsa	
Pamagat ng Aralin / Paksa	Mga Patakarang Kolonyal na Ipinatupad ng Espanya sa Bansa		
Pangalan:		Baitang at Pangkat:	

I. Gawain Bilang #1: Balik-Aral

II. Mga Layunin:

III. Mga Kailangang Materyales

- Sagutang papel, ballpen o lapis

IV. Panuto:

Hanapin sa Hanay B ang mga konseptong inilalarawan sa Hanay A. Isulat lamang ang titik ng sagot sa patlang bago ang bilang.

Hanay A

- ___ 1. Ang ugnayang simbahan at pamahalaan kung saan ang pamahalaan ay mayroong mahalagang papel sa pangangasiwa at pagsuporta sa Simbahan.
- ___ 2. Ito ay isang sistema na panukala ng pamahalaang Espanya noon kung saan ang mga Pilipino mula sa malalayong pamayanan ay sapilitang nililipat sa isang lugar upang pagsama-samahin.
- ___ 3. Rehiyon na dala ng mga Espanyol sa Pilipinas.
- ___ 4. Ito ang namumuno sa pamahalaang sentral ng Espanya sa Pilipinas.
- ___ 5. Ang gobernadorcillo ay inihalal ng mga mamamayang may-asawa. Nang lumaon, inihalal sya ng gobernadorcillo na kanyang papalitam at ng labindalawang cabeza de barangay.

Hanay B

Patronato Real
Reduccion
Kristiyanismo
Paganismo
Gobernador Heneral
Gobernadorcillo

SAGUTANG PAPEL NG PAGKATUTO

Asignatura	Araling Panlipunan	Kuwartero	3
Bilang ng Aralin	3	Petsa	
Pamagat ng Aralin / Paksa	Mga Patakarang Kolonyal na Ipinatupad ng Espanya sa Bansa		
Pangalan:		Baitang at Pangkat:	

I. Gawain #1: Subukin Natin! (#Susing Salita ng Aralin)

II. Mga Layunin:

1. Nasusuri ang mga paraan sa pagsasailalim sa lipunang Pilipino

III. Mga Kailangang Materyales

- Sagutang papel, ballpen o lapis

IV. Panuto:

Isaayos ang mga pinaghalo-halong mga titik sa bawat bilang upang mabuo ang tamang salita. Isulat ang sagot sa inyong kuwaderno o sa inihandang espasyo sa sagutang papel.

RTIBUOT _____	Buwis na binabayaran ng mga Pilipino sa pamahalaang Espanyol
ABNDAAL _____	Sistemang ipinatupad ng mga Espanyol kung say ay sapilitang ipinagbibili ang mga produkto ng mga Pilipino sa pamahalaang Espanyol
NECOMEINAD _____	Sistema ng pamamahala ng mga lupain at ng pamamahala ng mga naninirahan dito.
OGBERNAODR-EHNERLA _____	Isang posisyon sa pamahalaan na may pinakamataas na otoridad ng isang kolonya o teritoryo ng isang bansa.

SAGUTANG PAPEL NG PAGKATUTO

Asignatura	Araling Panlipunan	Kuwartero	3
Bilang ng Aralin	3	Petsa	
Pamagat ng Aralin / Paksa	Mga Patakarang Kolonyal na Ipinatupad ng Espanya sa Bansa		
Pangalan:		Baitang at Pangkat:	

I. Gawain #2: Bigyan Kahulugan (#Personal na Kahulugan!)

II. Mga Layunin:

1. Nabibigyang kahulugan ang puwersang militar, kristiyanismo, at reduccion at Patronato real

III. Mga Kailangang Materyales

- Sagutang papel, ballpen o lapis

IV. Panuto:

Ibigay ang sariling pakahulugan ng mga sumusunod na konsepto

1. Tributo
2. Sistemang Bandala
3. Kalakalang Galyon
4. Monopolyo sa Tabako
5. Real Compania de Filipinas
6. Polo y servicio
7. Sistemang Encomienda
8. Pamahalaang kolonyal

SAGUTANG PAPEL NG PAGKATUTO

Asignatura	Araling Panlipunan	Kuwartero	3
Bilang ng Aralin	3	Petsa	
Pamagat ng Aralin / Paksa	Mga Patakarang Kolonyal na Ipinatupad ng Espanya sa Bansa		
Pangalan:		Baitang at Pangkat:	

I. Gawain Bilang #3: Pagtapat-tapatin!

II. Mga Layunin:

1. Nasusuri ang mga patakarang kolonyal na ipinatupad ng Espanya sa bansa
2. Natatalakay ang bumubuo sa pamahalaang kolonyal.

III. Mga Kailangang Materyales

- Sagutang papel, ballpen o lapis

IV. Panuto:

Hanapin sa Hanay B ang mga konseptong inilalarawan sa Hanay A. Isulat lamang ang titik ng inyong sagot sa patlang bago ang bilang.

Hanay A

- _____ 1. Ito ay tumutukoy sa sapilitang pagbili ng pamahalaan ng ani ng mga magsasaka.
- _____ 2. Kilala ito bilang kalakalang Maynila-Acapulco.
- _____ 3. Rehiyon na dala ng mga Espanyol sa Pilipinas.
- _____ 4. Ito ay patakaran ng sapilitang paggawa.
- _____ 5. Pinakamataas na kinatawan ng Espanya.

Hanay B

Pagbubuwis o Tributo
Sistemang Bandala
Kalakalang Galyon
Monopolyo sa Tabako
Real Compania de Filipinas
Polo y Servicio
Sistemang Encomienda
Pamahalaang Sentral
Pamahalaang local
Gobernador-Heneral

SAGUTANG PAPEL NG PAGKATUTO

Asignatura	Araling Panlipunan	Kuwartar	3
Bilang ng Aralin	3	Petsa	
Pamagat ng Aralin / Paksa	Mga Patakarang Kolonyal na Ipinatupad ng Espanya sa Bansa		
Pangalan:		Baitang at Pangkat:	

I. Gawain Bilang #4: Magbuo Ng Pasya (#I-DECIDE!)

II. Mga Layunin:

1. Nakapagninilay sa mga patakarang kolonyal na ipinatupad ng Espanya sa bansa.

III. Mga Kailangang Materyales

- Sagutang papel, ballpen o lapis

IV. Panuto:

Itala ang mga patakarang ekonomikong ipinatupad ng mga Espanyol sa Pilipinas. Sa iyong palagay, ang mga ito ba ay may patakarang pangkabuhayan o patakarang pagpapahirap? Isulat sa sagutang papel ang iyong sagot at ipaliwanag batay sa graphic organizer sa ibaba.

Pagbabagong Ekonomiko sa Pilipinas sa Panahon ng Espanyol		
Patakarang o Programa	Patakarang Pangkabuhayan o Patakarang Pagpapahirap	Paliwanag
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

SAGUTANG PAPEL NG PAGKATUTO

Asignatura	Araling Panlipunan	Kuwartar	3
Bilang ng Aralin	3	Petsa	
Pamagat ng Aralin / Paksa	Mga Patakarang Kolonyal na Ipinatupad ng Espanya sa Bansa		
Pangalan:		Baitang at Pangkat:	

I. Gawain Bilang #5: Dear President (#Liham kay Pres!)

II. Mga Layunin:

1. Nakagagawa ng isang liham sa pangulo na nagpapahayag ng mga hakbang na dapat gawin ng pamahalaan upang mapabuti ang kalagayan ng kabuhayan ng mga Pilipino.

III. Mga Kailangang Materyales

- Sagutang papel, ballpen o lapis

IV. Panuto:

Gumawa ng isang liham para sa pangulo ng bansa na nagpapahayag ng mga hakbang na dapat gawin ng pamahalaan upang mapabuti ang kalagayan ng kabuhayan ng mga Pilipino. Gawing gabay ang rubriks sa ibaba sa paggawa ng liham.

Rubriks

	Napakahusay (4)	Mahusay (3)	Magsanay pa (2)
Nilalaman (Content). Ang nilalaman ng liham ay akma sa paksang tinalakay.			
Pagkamalikhain (Creativity). Nagpakita ng pagkamalikhain sa paggawa ng liham.			
Presentasyon (Presentation) Makabagbag damdamin at kawili wili ang presentasyon.			

SAGUTANG PAPEL NG PAGKATUTO

Asignatura	Araling Panlipunan	Kuwartar	3
Bilang ng Aralin	3	Petsa	
Pamagat ng Aralin / Paksa	Mga Patakarang Kolonyal na Ipinatupad ng Espanya sa Bansa		
Pangalan:		Baitang at Pangkat:	

I. Gawain Bilang #6: Talumpati! (#Dagliang Talumpati!)

II. Mga Layunin:

1. Nakabubuo ng isang talumpati tungkol sa pamamahala ng mga Espanyol sa Pilipinas

III. Mga Kailangang Materyales

- Sagutang papel, ballpen o lapis

IV. Panuto:

Magsaliksik at magdaos ng isang dagliang talumpati tungkol sa pamamahala ng mga Espanyol sa ekonomiya ng Pilipinas gamit ang tanong na “Nakabuti ba sa mga katutubo ang mga ipinatupad na patakarang pang-ekonomiya ng mga Espanyol sa kolonya?”

Gawing batayan ang rubriks sa ibaba.

	Napakahusay (4)	Mahusay (3)	Magsanay pa (2)
Paglalahad ng impormasyon.			
Organisasyon ng presentasyon.			
Malikhain at kawili-wili ang presentasyon			
Kabuuang Puntos			

SAGUTANG PAPEL NG PAGKATUTO

Asignatura	Araling Panlipunan	Kuwartar	3
Bilang ng Aralin	3	Petsa	
Pamagat ng Aralin / Paksa	Mga Patakarang Kolonyal na Ipinatupad ng Espanya sa Bansa		
Pangalan:		Baitang at Pangkat:	

I. Gawain Bilang #7. Pagninilay

II. Mga Layunin:

1. Nakapagninilay sa mga patakarang kolonyal na ipinatupad ng Espanya sa bansa.

III. Mga Kailangang Materyales

- Sagutang papel, ballpen o lapis

IV. Panuto:

Magsagawa ng pagninilay hinggil sa aralin na natutunan. Kokopyahin o isusulat sa kuwaderno ang talahanayan. Lagyan ng tsek ng mga mag-aaral kung ang mga nakalahad na kasanayan ay nalinang. Sasagutin din ng mga inihandang tanong.

Mga kasanayan	Hindi sapat ang kasanayan ko	Sapat ang kasanayan ko	Lubos ang kasanayan ko
<i>Nasusuri ang mga patakarang kolonyal na ipinatupad ng Espanya sa bansa</i>			
<i>Natatalakay ang bumubuo sa pamahalaang kolonyal.</i>			
<i>Nakapagninilay sa mga patakarang kolonyal na ipinatupad ng Espanyol sa bansa.</i>			
<i>Nakagagawa ng isang liham sa pangulo na nagpapahayag ng mga hakbang na dapat gawin ng pamahalaan upang mapabuti ang</i>			

<i>kalagayan ng kabuhayan ng mga Pilipino.</i>			
--	--	--	--

Pamprosesong mga Tanong:

1. Anong mga kaalaman at kasanayan ang natutunan mula sa aralin?
2. Anong mga kaalaman at kasanayan ang nahirapan kang matutunan?
3. Bakit nahirapan kang matutuhan ang mga nasabing kaalaman at kasanayan?
4. Kung pag-aaralang muli ang nilalaman ng aralin at gagawin ang mga pagsasanay, paano mo higit na mapagbubuti ang iyong pagkatuto?
 - a. Sumangguni sa iyong naging sariling karanasan?
 - b. Sumangguni sa iyong mga kamag-aral at tanungin ang kanilang naging karanasan sa pag-aaral?
 - c. Sumangguni sa iyong guro at humingi ng mga mungkahi?

SAGUTANG PAPEL NG PAGKATUTO

Asignatura	Araling Panlipunan	Kuwartar	3
Bilang ng Aralin	3	Petsa	
Pamagat ng Aralin / Paksa	Mga Patakarang Kolonyal na Ipinatupad ng Espanya sa Bansa		
Pangalan:		Baitang at Pangkat:	

I. Gawain Bilang #8: Pagsusulit

II. Mga Layunin:

1. Nasusuri ang mga patakarang kolonyal na ipinatupad ng Espanya sa bansa

III. Mga Kailangang Materyales

- Sagutang papel, ballpen o lapis

IV. Panuto:

Basahin at piliin ang letra ng wastong kasagutan. Isulat ang sagot sa patlang bago ang numero.

1. Ito ay tumutukoy sa pagbubuwis at pagbabayad sa pamahalaan ng kaukulang salapi o produkto.

- A. Bandala
- B. Kalakalang Galyon
- C. Polo y Servicio
- D. Tributo

2. Ito ay tumutukoy sa pagbili ng pamahalaan ng ani ng mga magsasaka.

- A. Bandala
- B. Kalakalang Galyon
- C. Polo y Servicio
- D. Tributo

3. Ito ay tumutukoy sa sapilitang pag ta trabaho ng kalalakihang may edad 16 hanggang 60.

- A. Bandala
- B. Kalakalang Galyon
- C. Polo y Servicio
- D. Tributo

4. Ang pamahalaang sentral ay pinamumunuan ng _____.

- A. Gobernadorcillo
- B. Gobernador-Heneral
- C. Alcalde Mayor
- D. Cabeza de barangay

5. Ang mga lalawigan ay nahati sa mas maliit na yunit politikal na tinatawag na _____.

- A. Pablo
- B. Pueblo
- C. Barangay
- D. Ayuntamiento

SAGUTANG PAPEL NG PAGKATUTO

Asignatura	ARALING PANLIPUNAN	Kwarter	
Bilang ng Aralin	3	Petsa	
Pamagat ng Aralin / Paksa	Mga Paraan ng Espanya sa Pagsasailalim sa Lipunang Pilipino		
Pangalan:		Baitang at Pangkat:	

I. Gawain Bilang #9: Gawaing Pantahanan

II. Mga Layunin:

1. Nasusuri ang mga patakarang kolonyal na ipinatupad ng Espanya sa bansa
2. Natatalakay ang bumubuo sa pamahalaang kolonyal.

III. Mga Kailangang Materyales

- Sagutang papel, ballpen o lapis

IV. Panuto:

Magsaliksik sa mga sumusunod na paksa:

Pag-aangkop ng Bayan sa Kulturang Espanyol

1. Materyal at Di-Materyal
 - a. Paniniwala at Relihiyon
 - b. Tradisyon
 - c. Iba't ibang uri at anyo ng sining